

WAAROM de ster van Ivo Van Hove blijft stijgen

Ivo Van Hove: van geheimtip voor ingewijden tot superster. © Florian David/afp

Bij de prestigieuze Tony Awards in New York, maar evengoed in het seizoensoverzicht van de Franse theaterpers: in alle prijzenlijsten stond de Vlaamse theaterregisseur Ivo Van Hove de voorbije weken bovenaan. Zijn internationale sterstatus is onbetwistbaar.

Ook *NRC Handelsblad* heeft dat in de mot. In de *Cultuur Top 100*, een powerlist van Nederlandse cultuurmakers die in het buitenland goed scoren, klom Ivo Van Hove deze week naar de eerste plaats. Vóór Rem Koolhaas, Marlene Dumas en het Rijksmuseum.

'Na zijn springplankjaar 2015 volgden de écht grote hoogten', zo noteerde de jury. Het palmares is ook behoorlijk indrukwekkend: een opgemerkte entree op Broadway met het repertoirestuk *A view from a bridge*, de testamentaire rockmusical *Lazarus* van David Bowie, gevolgd door nóg een Broadwaypremière (*The crucible*). Binnenkort volgt de openingsproductie in Avignon. De herrezen Comédie Française, die na 25 jaar weer het erepodium van het festival mag inpalm, brengt er in regie van Ivo Van Hove *Les damnés*, naar het filmscenario van *The damned* (1969) van Luchino Visconti. Intussen blijft ook Toneelgroep Amsterdam, het theaterhuis dat Ivo Van Hove sinds 2001 leidt, grossieren in vier- en vijfstjerrenrecensies.

Bij de regisseur zelf valt geen greintje

euforie te bespeuren – in wezen blijft hij dat bedeesde jongetje uit Kwaadmechelen. Niettemin is er trots. Van geheimtip bij het kransje ingewijden van gespecialiseerde Europese festivals, is Ivo Van Hove opgeklommen tot een superster. In de Verenigde Staten ruilde hij intussen zijn reputatie van *bad boy* in voor die van alleskunner, die applaus haalt op alle banken. Het was een treffend beeld: de avant-gardist Ivo Van Hove, in smoking bij de uitreiking van de Tony Awards, met een beeldje in de handen. Het Angelsaksische theater heeft hem ingehaald als een *game changer*, iemand die breekt met conventies. Omdat hij zich niet bekeerde tot de vedettencultus, met Hollywoodsterren bovenaan op de affiche, maar hechte ensemblestukken maakt waarin acteurs schitteren en boven zichzelf kunnen stijgen.

Roerganger

Aan het hoofd van het grootste gezelschap van Nederland, maar continu op reis: Ivo Van Hove is het toonbeeld van de moderne regisseur. Combineren is de tweede natuur van deze volbloed manager en roerganger. To-

neelgroep Amsterdam leidt hij als een strak georganiseerd cultuurbedrijf. In Nederland geldt hij als een intelligente opiniërende stem, die met steekhoudende argumenten de cultuur verdedigde in een uitzicht-

loos bezuinigingsdebat. Zijn omgeving roemt zijn *time management*, zijn nauwgezette voorbereiding, maar ook zijn sterke teamgeest. Alle buitenlandse gastproducties realiseert Ivo Van Hove met een vaste ploeg, onder wie zijn partner Jan Versweyveld als scenograaf en Tal Yarden als videomaker. Graag maakt hij voorstellingen in een strak keurslijf. Maar Van Hoves concept is

dat er geen concept is. Hij kiest nooit voor vergezochte interpretaties of tegendraadse lezingen, maar zet de kracht van de acteur voorop. Van Hoves voorstellingen zijn intelligent en analytisch, maar evengoed sterk emotioneel geladen. Hij neemt vooraf geen stelling in. Liever voert hij je mee, zoals in *Kings of war*, in het hoofd van boosaardige en machtsgeile koningen. Of laat hij de noodlottige onverzettelijkheid van Eddie Carbone voelen en meebeleven, zoals in *A*

view from a bridge.

Een meester van de monumentaliteit en het grote podium is hij ook. De filmische montage, met de camera live op de scène en een decor dat soms uit niets meer bestaat dan impressionante videobeelden, haalt zijn theater naar vandaag.

Hollywood

Wat volgt? Alvast een samenwerking met Jude Law en het Londense Barbican in 2017 in de Amsterdamse Carré. Amerikaanse critici gokken dan weer op een Hollywoodfilm.

Maar waarom zou deze theatermaker over afzienbare tijd niet kunnen landen bij een groot stadstheater bij ons? Zijn opgang als theatermaker realiseerde hij in Nederland. Het land gaf hem de kans een gezelschap te leiden, toen hier de krenterigheid regeerde en beleidslui een andere richting opkeken. Maar hoe internationaal zijn blik ook is, Van Hove koestert ook zijn wortels.

Het klinkt een beetje wrang dat *NRC* nu meldt dat hij 'al lang als een Nederlander beschouwd wordt'. Ook Vlaanderen is een exportland voor cultuur. Met een powerlist waar beeldende kunstenaars bovenaan prijken, maar evengoed modeontwerpers, filmregisseurs, striptekenaars, popgroepen en klassieke ensembles, dj's en choreografen. Naast theatermakers die internationaal furore maken.

GEERT VAN DER SPEETEN

**Van Hove kiest
nooit voor
vergezochte
interpretaties,
maar zet de
kracht van de
acteur voorop**